

**TEKNOLOJİ KULLANIMI
AİLDEDE MAHREMİYET
DİJİTAL MAHREMİYET VE
SİBER ZORBALIK**

SUNUM İÇERİĞİ

1. Teknoloji Kullanımı
2. Ailede Mahremiyet
3. Dijital Mahremiyet
4. Siber Zorbalık

TEKNOLOJİ KULLANIMI

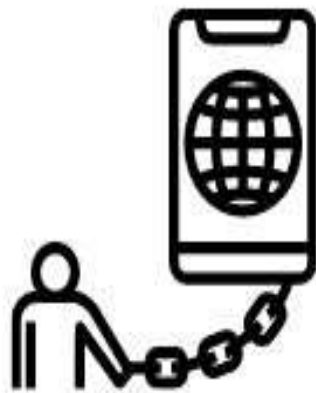
Dijital Ebeveynlik

- Temel düzeyde dijital araçların kullanımına hakim, dijital ortamdaki risklerin ve olanakların farkında olan, çocuklarını bu risklere karşı koruyabilen, dijital araçların doğru kullanılmasında çocuklara rol model olan, teknolojik gelişmelere açık olan anne babalardır.

ÇOCUĞUNUZUN TEKNOLOJİ KULLANIMINA KARŞI TUTUMUMUZ NASIL OLMALI?

- Öncelikle onların içinde **bulunduğu dönemi anlamaya çalışılmalı**, hangi oyunları oynuyor, hangi youtuberları takip ediyor, hangi dizileri takipte... Tüm bunlara hakim olmak onunla sohbetin yolunu açabilir. Onun dünyasını yargılamadan, sohbet ederek, onun için sakıncalı bulduğumuz içerikleri bu sohbet sırasında samimi bir dille aktarmamız daha etkili olacaktır.
- **Teknoloji tarafından kuşatılmış bu dünyada teknolojiyi yasaklamak, onlarla ilişkimize ciddi zararlar** verecektir. Yasaklar yerine yapıcı ve uygulanabilir kurallar belirleyebiliriz. Okul zamanlarında, hafta içi eğitim öğretim amaçlı internet kullanımı haricinde interneti kısıtlayabilir, hafta sonu vakit geçirme amaçlı internete süreli olmak koşuluyla izin verebiliriz. Mobil ve sabit internette aile ve çocuk profili oluşturarak güvenli internete geçebiliriz.

TEKNOLOJİ VE İNTERNET KULLANIMI KONUSUNDA AİLEYE ÖNERİLER

- Sizin onayınız olmaksızın kendisine ait kişisel bilgileri kimseye vermemesini belirtin.
- İnternet ortamında kişisel bilgilerini vermemesini öğretin.
- Ona örnek olun.
- İnternet konusunda kurallar oluşturun.
- Çocukla iyi iletişim halinde olun.

Televizyon, bilgisayar vb. araçları asla
ocuk bakıcısı olarak kullanmayın.

Window
Windows

- İnterneti ortak alanda kullanırın.
- Güvenlik ve filtreleme programları edinin.
- Yaşına uygun, güvenilir sitelerde gezinmesini sağlayın.
- Çocuğunuzun sizden izin almadan internet program yüklemesine izin vermeyin.
- Çocuğunuz size sormadan internetten alışveriş yapmamasını, kredi kartı numarasını vermemesini belirtin

- Çocuk internet kullanıcı adını ve şifresini kesinlikle başkasına vermemelidir.
- İnternet ortamında başkalarını rahatsız edecek davranışlarda bulunmamalarını öğretiniz.
- Bilgisayar, internet kullanma süresini kısıtlayın.
- Şaka yapmak amacıyla dahi arkadaşlarıyla hatta hiç kimseyle korkutmak amacıyla tehdit edici bir üslupla iletişim kurmamalarını anlatınız

Ebeveynler mahremiyet anlayışını küçük yaşlardan itibaren çocuklarına kazandırmakla yükümlüdürler. Çünkü sağlıklı bir mahremiyet duygusunun oluşması, çocukların sağlıklı bir psikolojik kimlik ve cinsel kimlik geliştirmeleri için gereklidir (Beder Şen, 2019).

Kitle İletişim Araçlarının Aile Mahremiyetine Etkileri

Son yıllarda televizyon programlarında evlilik dışı kadın-erkek ilişkileri ve cinselliği ön plâna çıkaran tavırlar ve tutumlar karşısında toplumumuzun sistematik olarak mahremiyet konusunda duyarsızlaştığı görülmektedir.

Bir çocuğun, cinselliği gelişimsel olarak belli evrelerden geçerek kavraması gerekirken, televizyonda kavrayamayacağı düzeyde cinsellikle karşılaşması, bu konudaki gelişimini olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, çocukların televizyon izledikleri saatlerde, cinselliğin açık biçimde sergilendiği, mahremiyetin ihlâl edildiği, özendiriciliği yüksek ve eyleme geçmeyi cesaretlendiren yayınlar sakıncalıdır. Çocuğunun televizyon izleme alışkanlıklarını kontrol etmek önemlidir (Beder Şen, 2019).

DİJİTAL MAHREMİYET

DİJİTAL MAHREMİYET

Nasıl ki fiziksel hayatta gizli kalması gereken, kendimize ait özel alanlarımız var ise, dijital ortamlarda da yalnızca bize ait, özel alanlarımızın olması gerektiği Dijital Mahremiyet kavramı ile ifade edilebilir.

DİJİTAL MAHREMİYET

İşin içine bir de başkaları tarafından beğenilme, fark edilme ya da daha farklı amaçlarına hizmet eden ve herhangi bir ihtiyaçlarını karşılama durumu söz konusu olduğunda durum başkalaşabilmektedir.

DİJİTAL MAHREMİYET

Popüler video içeriği üreticilerini gören küçük yaşta çocuklar hayallerini değiştirerek onları örnek alma eğiliminde olabilmekte, iyi ve güçlü görünmenin ancak herkes tarafından tanınan ve bilinen biri olmaktan geçtiğini düşünmektedirler.

DİJİTAL MAHREMİYET

Kişilerin kendi kararları doğrultusunda yaptıkları paylaşımların neleri beraberinde getirebileceği konusunda bilgi ve bilinç sahibi olmaları önem taşımaktadır. **Çocuklara sunulan sınırsız imkânlar** onların hem fiziksel hem de psikolojik gelişimlerini tehdit altında tutmakta, özgürlük ve mahremiyetleri arasındaki dikkat edilmesi gereken çizgileri göz ardı edebilmelerine yol açmaktadır.

DİJİTAL MAHREMİYET

Özellikle çok küçük yaşlarda **Youtube**, **Tiktok** ya da **Instagram** üzerinden paylaştıkları videolar ile popülerleşen çocuklar başkalarının ilgi ve beğenilerine kendilerini kaptırabilmekte daha fazla ilgi görme adına mahremiyetlerini hiçe sayarak paylaşımlarda bulunabilmektedir.

Çocukların fotoğraflarının ebeveynler, öğretmenler ve çevresindeki bireyler tarafından paylaşılması aşağıdaki durumlara sebep olabilmektedir:

Herkesle açık bir şekilde paylaşılan çocuk fotoğrafları çocuk istismarcıları tarafından web sitelerinde kötü niyetle kullanılabilir.

Bebeklikten itibaren sosyal medya aracılığı ile bütün fotoğrafları paylaşılan çocuklar ileriki yaşlarda bu durumdan rahatsızlık duyabilirler.

Çocukların fotoğraflarının ebeveynler, öğretmenler ve çevresindeki bireyler tarafından paylaşılması aşağıdaki durumlara sebep olabilmektedir:

Çocukların gizlilik ve mahremiyet konularına karşı bakış açıları farklılaşabilir.

Dijital kimliğin ön planda tutulması çocuğun gerçek hayatta sorunlar yaşamasına neden olabilir.

(Örneğin sosyal medyada popüler olan bir öğrenci gerçek hayatta içedönük olabilir. Bu durum çocuğun kimlik karmaşası yaşamasına sebep olabilir.)

DİJİTAL MAHREMİYET VE SİBER ZORBALIK

Siber Zorbalık:

Başka bir kişiyi taciz ya da tehdit etmek, utandırmak veya hedef almak için teknolojik araçların kullanılmasıdır.

Siber Zorbalıkla baş etmede; yasaklayıcı önlemler yerine bilinçli kullanıma teşvik etmek önemlidir.

DİJİTAL DÜNYADA RİSKLER

- Çocuklarınızın sosyal medya hesapları varsa;

Kullanımıyla ilgili bilinçlendirilmesi; Örneğin; sosyal medya hesabının şifresinin kendine özel olduğu arkadaşları da dahil paylaşılmaması gerektiği, kendine ait özel bilgilerin herkese açık olmaması (doğum tarihi, ev, okul adresi, fotoğrafları vb.) gerektiği, tanımadığı kişilerden gelen arkadaşlık isteklerini kabul etmemeleri gerektiği ve eğer tanımadığı kişiler tarafından rahatsız edici içerik ya da mesajlarda güvendidikleri kişi ya da kişilerden yardım istemelerinin gerektiği anlatılmalıdır.

DİJİTAL DÜNYADA RİSKLER

Nasıl ki günlük yaşamımızda tanımadığımız insanları evimize almıyorsak, aynı şekilde sosyal medya kullanımında buna dikkat etmemiz gerektiği çocuklara anlatılmalıdır.

Kendi özeline nasıl saygı gösterilmesi isteniyorsa, başkalarının özeline de saygı gösterilmesi gerektiği anlatılmalıdır. **Arkadaşlarının fotoğraflarını ve videolarını onların izni olmadan paylaşmanın, yaymanın yasal olmadığı belirtilmelidir.**

DİJİTAL DÜNYADA RİSKLER

Teknoloji bağımlısı çocukların sosyal ilişkileri zayıf olabilir. O nedenle bu çocukları oyunlara katmak, diğer çocuklara katılmalarını sağlamak sosyalleşmeleri anlamında önemlidir.

Çocukların sportif, sanatsal faaliyetlere katılımı teşvik edilmelidir.

Türk Ceza Kanunu'nda;

Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme

Madde 136

- (1) Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (2) Suçun konusunun, Ceza Muhakemesi Kanununun 236 ncı maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları uyarınca kayda alınan beyan ve görüntüler olması durumunda verilecek ceza bir kat artırılır.

Türk Ceza Kanunu'nda;

Kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması

Madde 133

(1) Kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları, taraflardan herhangi birinin rızası olmaksızın bir aletle dinleyen veya bunları bir ses alma cihazı ile kaydeden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Katıldığı aleni olmayan bir söyleşiyi, diğer konuşanların rızası olmadan ses alma cihazı ile kayda alan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

Türk Ceza Kanunu'nda;

Müstehcenlik

Madde 226- (1) a) Bir çocuğa müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünleri veren ya da bunların içeriğini gösteren, okuyan, okutan veya dinleten,

b) Bunların içeriklerini çocukların girebileceği veya görebileceği yerlerde ya da alenen gösteren, görülebilecek şekilde sergileyen, okuyan, okutan, söyleyen, söyleten,

(2) Müstehcen görüntü, yazı veya sözleri basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlanmasına aracılık eden kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

DİJİTAL MAHREMİYET VE SİBER ZORBALIK

KAYNAKÇA

1. Güran Yiğitbaşı, K. (2022) Haberde Çocuk ve Mahremiyet. Ş. Albayrak, *Tüm yönleriyle mahremiyet* (ss. 365-386). Ankara: Artı 6 Medya Reklam Matbaa.
2. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, ‘Güvenli İnternet Kullanımı’, Aile Eğitim Serisi, (t.y.)
3. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, ‘Çocuklarımız İçin Bilinçli İnternet Kullanımı’(t.y.)
4. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Güvenli İnternet Merkezi, ‘ Dijital Mahremiyet’ (Ocak, 2021)
5. Çıtak Bilgin N., Tokur Kesgin M. ve Ak B. (2018).*Yetişkinlerin İnternet Kullanma Durumu ve Bazı Sosyo-Demografik Değişkenler ile İlişkisi*, Bolu.

AİLEDE MAHREMİYET KAYNAKÇA

1. Akın, M.K. (2022). Ailede Mahremiyet. Doç. Dr. H. Şule ALBAYRAK (Ed.), Tüm Yönleriyle Mahremiyet (s. 387-403). <https://www.aile.gov.tr/media/99850/tum-yonleriyle-mahremiyet.pdf>
2. Beder Şen, R. (2019). Aile Mahremiyeti ve Mahremiyetin Korunması. Sorularla Mahremiyet Bilinci (s. 31-52).
https://yayin.diyamet.gov.tr/File/Download?path=sorularla_mahremiyet_bilinci.pdf&id=420
3. Pehlivan, M. (2021). Ailede Mahremiyet Bilinci (PowerPoint Sunumu/PPT).
<https://slideplayer.biz.tr/slide/18083062/>
4. <https://static4.abc.es/media/201212/03/padre-de-familia-pelicula--644x362.jpg>
5. <https://variety.com/wp-content/uploads/2017/03/netflix-living-room.jpg?w=681&h=383&crop=1>
6. <https://i4.hurimg.com/i/hurriyet/75/750x422/5f77b917c03c0d2ba09d2fd1.jpg>
7. https://www.islamveihsan.com/wp-content/uploads/2017/11/aile_mahremiyeti_1-702x336.jpg

TEKNOLOJİ KULLANIMI

- <https://ebeveyn.tbm.org.tr/Teknoloji-Bagimliligi>
- https://terapotikakademi.com/2022/02/21/ebeveyn-akademi-veli-e-bulteni-12-sayi-bilincli-teknoloji-kullanimi/bilincli_teknoloji_kullanimi_veli_bulteni
- <https://banaz.meb.gov.tr> › meb_iys_dosyalar